

РЕЙ БРЕДЪРИ ВАКАНЦИЯТА

Превод от английски: Камен Костов, 1998

chitanka.info

Денят беше свеж като никнещата трева, като прелитащите над нея облаци и като пърхащите пеперуди, които го сътворяваха. Ден, изпълнен с безмълвието на пчела и цвете, океан и суша — безмълвие, наситено с движения, трепети, вибрации, възмемания и падения, всяко със своя собствен вид и с неподражаем ритъм. Земята бе застинала движение. Морето бе нестихващо спокойствие. Един парадокс пораждаше друг, покой преливаше в покоя, звуците се преплитаха. Цветята се полюшваха и пчелите облитаха детелината като златни дъждовни струйки. Пуст и ръждясал железен път разделяше диплеците се хълмове от океанските вълни, явно от години по него не бе профучавал никакъв влак. На петдесет километра на север той извиваше в мъглите на далечните разстояния, на петдесет километра на юг потъваше в сенките на облаци, които препускаха над склоновете на разстилащите се до хоризонта планини.

Внезапно релсите затрептяха.

Някакъв кос, кацнал на едната релса, усети едва доловимо усилващия се ритъм, който идваше от много далеч и напомняше сърце, започнало да пулсира.

Косът излетя над морето.

Релсите продължиха да вибрират леко, докато най-накрая иззад един завой покрай брега изскочи дрезина и пукотевичният трясък на двучилиндровия ѝ двигател разцепи необятната тишина.

На тази малка дрезина, на двойна пейка без облегалка, под неголям сенник, седяха мъж, съпругата му и седемгодишният им син. Докато дрезината пътуваше от една пустинна местност към друга, вятърът брулеше лицата им и развяваше косите им, но те никога не поглеждаха назад, а се взираха неотклонно пред себе си. Понякога впиваха нетърпелив взор в разстилащата се зад поредния завой гледка, понякога печал изпълваше очите им, постоянно очакващи следващия пейзаж.

Щом излязоха на равното, двигателят се задави и ненадейно спря. Сякаш внезапно връхлетялата ги смазваща тишина на земята, небето и морето бе принудила машината да спре.

— Бензинът свърши.

Мъжът въздъхна, пресегна се за допълнителната туба в сандъка, който служеше за склад, и започна да пълни резервоара.

Съпругата и синът наблюдаваха безмълвни морето, заслушани в глухото бучене и в шепота на оттеглящите се огромни гоблени от пясък, чакъл, водорасли и пяна.

— Не е ли красиво морето? — промълви жената.

— Харесва ми — отвърна момчето.

— Ще си направим ли пикник?

Мъжът фокусираше бинокъла, за да огледа зеления полуостров пред тях.

— Защо не? Релсите са много ръждясали. По-нататък има изместени. Ще трябва да останем, докато ги поставя на мястото им.

— Колкото релси — възкликна момчето, — толкова пикници ще си направим!

Жената понечи да се усмихне, след това мрачно попита мъжа:

— Колко сме изминали днес?

— Няма и сто и петдесет километра — продължи да се взира през бинокъла той. — Няма смисъл да изминаваме повече на ден. Ако препускаме, нищо няма да можем да видим. Вдругиден ще стигнем Монтерей, а на следващия — Пало Алто, ако искаш.

Жената свали голямата сламена шапка, привързана с яркожълта лента към златисторусата ѝ коса, и запотена се отдалечи на няколко крачки от дрезината. Толкова дълго не бяха слизали от тресящата се количка, че се бяха слели с нейното движение. Чувстваха се странно след принудителното спиране, сякаш всеки миг щяха да се разпаднат.

— Хайде да ядем!

Момчето грабна плетената кошница с обяда и хукна към брега.

То и жената вече бяха заели местата си пред разстланата покривка, когато се приближи и мъжът, облечен с делови костюм, жилетка, вратовръзка и шапка, сякаш очакваше да срещне някого по пътя. Докато разпределяше сандвичите и вадеше консервираните зеленчуци от хладните зелени буркани, той разхлаби вратовръзката, започна да разкопчава копчетата на жилетката и непрекъснато се оглеждаше наоколо, сякаш внимаваше, ако се наложи, отново да ги закопчае.

— Съвсем сами ли сме, татко? — попита момчето, докато ядеше.

— Да.

— Никъде ли няма никой?

— Никой.

— По-рано имаше ли хора?

— Защо задаваш едни и същи въпроси? Не е минало чак толкова време. Само няколко месеца. Не помниш ли?

— Почти. Като се опитам да си спомня, всичко забравям.

Момчето взе пясък в шепата си и го остави да изтече между пръстите му.

— Толкова много хора ли имаше, колкото са песъчинките на този плаж? Какво им *се случи*?

— Не знам — отговори мъжът и беше прав.

Една сутрин се събудиха и завариха света опустял.

На възето на съседа все още се развяваше бялото пране, колите все така проблясваха пред къщите, но никой с никого не се сбогуваше, градът не бучеше с оглушителното си улично движение, телефоните бяха безмълвни, децата не надаваха викове из слънчогледовите градини.

Предишната вечер той и жена му седяха на верандата, току-що бе пристигнал вечерният вестник, чиито заглавия дори не смееше да погледне, когато каза:

— Чудя се кога ли ще Му писне и просто ще ни изтрие до един?

— Наистина прекалихме — съгласи се тя. — И не спираме. Абсолютни глупаци, нали?

— Няма ли да е чудесно — той запали лулата си и пусна кълбо дим — да се събудим утре и всички да са изчезнали, и всичко да започне отначало?

Седеше и пушеше, отпуснал глава на облегалката, със сгънат вестник в ръката.

— Ако в този момент можеше да натиснеш едно копче и всичко това да се случи, би ли го направил?

— Мисля, че бих — каза той. — Никакво насилие. Просто всички да изчезнат от лицето на земята. Да се махнат от сушата и морето и да оставят на мира всичко, което расте — цветята, тревата, дърветата. И животните, разбира се, ще останат. Всичко освен човекът, който ловува, без да е гладен, яде, когато е сит, и е зъл, когато никой не го безпокои.

— Но ние — усмихна се кротко тя, — разбира се, ще останем.

— Не би било лошо — унесе се той. — Ще разполагаме с цялото си време. Най-дългата лятна ваканция. И най-дългият пикник, който си

спомняме. Само ти, аз и Джим. Никакво бързана сутрин за работа. Никакви вечери със семейство Джоунс. Никаква кола дори. Бих искал да пътуваме по друг, допотопен начин... и само кошница, пълна със сандвичи, три бутилки газирани напитки, а когато ни потрябват провизии, ще се снабдяваме от празните магазини из празните градове и лятото никога няма да свършва...

Дълго време не си казаха нищо, сгънатият вестник лежеше помежду им. Накрая тя отрони:

— Няма ли да сме *самотни*?

И ето какво беше утрото на първия ден от новия свят. Събудиха ги нежните звуци на безкрайна ливада, градовете потъваха в морета от невени, маргаритки и грамофончета. Отначало възприеха всичко това с удивително спокойствие, може би защото бяха престанали да харесват този град преди дълги години и имаха толкова много приятели, които не бяха истински приятели, и водеха затворен и изолиран живот в този автоматизиран мравуняк.

Съпругът се надигна от леглото, погледна през прозореца и отбеляза съвсем невъзмутимо, сякаш ставаше дума за времето:

— Всички са си отишли...

Беше го разбрал по отсъствието на звуците, които по-рано заливаха града.

Закусиха бавно, защото момчето все още не се беше събудило, след това съпругът се облегна назад и каза:

— Трябва да обмисля какво ще правя.

— Какво да правиш? Че защо, ще отидеш на работа, разбира се.

— Ти май все още не можеш да повярваш, а? — засмя се той.

— Че всеки ден няма да хуквам в осем и десет, че Джим вече никога няма да ходи на училище. За нас училището приключи! Повече никакви моливчета, никакви учебници, никакви срещи с досадни директори! Ние сме свободни, скъпа, и повече никога няма да се върнем към глупавото, скапано, тъпо ежедневие. Хайде!

И я изведе на разходка по тихите и безлюдни улици.

— Те не са мъртви — отбеляза той. — Само... са си отишли.

— А другите градове?

Влезе в една телефонна кабина и набра Чикаго, след това — Ню Йорк, след това — Сан Франциско. Тишина. Тишина. Тишина.

— Това е. — Той окачи слушалката.

— Чувствам се виновна — промълви тя. — Тях ги няма, а ние сме тук. И същевременно... съм щастлива. Защо? *Би трябвало* да съм нещастна.

— Така ли? Няма нищо трагично. Не са били нито измъчвани, нито взривени, нито изгорени. Всичко стана толкова лесно и те дори не са разбрали. Не дължим нищо на никого. Единственото ни задължение е да сме щастливи. Предстоят ни трийсет години щастие, няма ли да е хубаво?

— В такъв случай трябва да имаме още деца!

— И отново да заселим света? — Той бавно поклати глава. — Не. Нека Джим бъде последният. След като порасне и напусне света, нека той остане на конете, на кравите, на катериците и на градинските паяци. Те ще се справят. И един ден съществува от друг вид, съчетали естествения стремеж към щастие с естествената любознателност, ще издигнат градове, които изобщо няма да приличат на нашите, и ще оцелеят. А сега да вървим да натъпчем кошницата, да събудим Джим и да потегляме на трийсетгодишна лятна ваканция. До вкъщи ще те надбягам!

Взе един ковашки чук от дрезината и докато оправяше ръждясалите релси, жената и момчето тичаха по брега. Върнаха се с дузина раковини и няколко красиви розови камъчета, седнаха и момчето взе един урок от майка си, а след това написа с молив домашното си в бележник. По обяд мъжът дойде при тях, бе свалил сакото и вратовръзката си, пиха оранжада и наблюдаваха как балончетата се издигат и пукат в бутилките. Цареше покой. Чуваше се как слънцето настройва износените релси. Соленият вятър разносяше наоколо миризмата на горещ катран от траверсите, докато съпругът кротко почукваше по географската си карта.

— Следващия месец сме в Сакраменто, през май, после се отправяме към Сиатъл. До първи юли трябва да пристигнем, защото юли е подходящ за Вашингтон. Започне ли да застудява — обратно към Йелоустоун, по няколко километра на ден, малко лов, малко риболов...

Отегчено, момчето се отдалечи и започна да мята пръчки в морето, нагазваше като куче във водата и ги вадеше на брега.

— През зимата — в Тусон — продължи мъжът, — останалата част от зимата пътуваме към Флорида, през пролетта нагоре по брега и може би през юни сме в Ню Йорк. След две години в Чикаго, през лятото. След три години, през зимата — какво ще кажеш за Мексико? Където ни отведат релсите, независимо къде, и ако попаднем на непознато старо разклонение, хващаме го, по дяволите, и ще видим къде ще ни откара. И след няколко години, дай Боже, ще се спуснем с лодка по Мисисипи, винаги съм си мечтал за това. Ще ни стигне за цял живот. Точно толкова ще ни трябва, за да успеем да направим всичко...

Гласът му заглъхна. Понечи да сгъне картата, но нещо блестящо проряза въздуха и тупна върху хартията. Изтърколи се на пясъка и остави мокро петънце.

Жена му погледна мокрото място и бързо огледа лицето му. Неговите сериозни очи блестяха. По бузата му имаше влажна следа.

Тя въздъхна. Хвана ръката му и я стисна в своята.

Мъжът сграбчи ръката ѝ.

— Няма ли да е хубаво — с усилие промълви той, затворил очи, — ако заспим тази нощ и през нощта всичко се върне, както си е било? Цялата глупост, целият шум, цялата омраза, всички ужасни неща, кошмарите, проклетите хора и глупавите деца, цялата бъркотия, дребнавост, несигурност, беди, цялата любов. Няма ли да е хубаво?

Тя постоя известно време и накрая кимна. Изведнъж и двамата се сепнаха.

Не бяха забелязали, че между тях седи синът им с празна бутилка в ръка.

Лицето му беше бледо. Той протегна свободната си ръка и докосна бузата на баща си там, където самотната сълза бе оставила влажна диря.

— Ти. Ох, тате! И ти нямаш с кого да си играеш...

Съпругата се опита да каже нещо. Съпругът посегна да хване момчето за ръката. То се отдръпна рязко.

— Глупаци! Ама че глупаци! Простаци! Тъпаци!

Хукна с все сила, застана на брега и заплака на висок глас.

Съпругата се надигна, за да го последва, но съпругът я спря.

— Недей. Остави го.

А след това и двамата застинаха в безмълвие. Защото, докато продължаваше да плаче там долу, на брега, момчето написа нещо на къс хартия, напъха го в бутилката, затвори я пак с тънката тенекиена капачка и я запрати искряща високо и надалече към оттеглящото се в отлив море.

„Какво може да е написал? — помисли си жената. — Какво ли има в бутилката?“

Бутилката се отдалечаваше по вълните.

Момчето престана да плаче.

След доста време се изкачи по брега, спря и се загледа в родителите си. Лицето му не излъчваше нито задоволство, нито униние, нито жизненост, нито апатия, нито благосклонност, нито примирение, а странна смесица от чувства, хармонираща с времето, със сезона и с тези хора. Те погледнаха към него, а след това — към залива, в който бутилката с набързо надрасканата бележка вече се губеше от погледа, проблясваща сред вълните.

„Дали написа това, което ние искаме? — запита се жената. — Дали написа онова, което чу само да си пожелаваме, само да казваме? Или нещо за себе си? Че утре може да се събуди и да се окаже сам в един безлюден свят, без нито един човек наоколо — нито мъж, нито жена, нито баща, нито майка, никакви възрастни глупаци с техните глупави желаниа — и той ще се изкатери по железопътния насип и ще тръгне с дрезината из континенталната пустош — една самотно момче, потеглило към нескончаеми пътешествия и пикници?“

Дали това беше написал?

Какво ли?

Потърси отговора в безцветните му очи, но не го намери; не посмя и да попита.

Сенките на няколко чайки се плъзнаха по лицата им и им придадоха израз на мимолетно спокойствие.

— Време е да тръгваме — каза някой.

Натовариха плетената кошница на дрезината. Жената завърза здраво голямата си шапка с жълтата лента, поставиха кофата с мидените черупки на дъсчения под, съпругът си сложи вратовръзката, жилетката, сакото и шапката и всички седнаха на пейката, загледани в морето, където близо до хоризонта проблясваше бутилката с бележката.

— Достатъчно ли е да си поискаш нещо? — попита момчето. — Желанията сбъдват ли се?

— Понякога... *твърде* успешно.

— Зависи какво си поискал.

Момчето кимна, втренчено в далечината. Погледнаха назад, откъдето бяха дошли, после напред, накъдето отиваха.

— Сбогом, място — каза момчето и помахаше с ръка.

Дрезината потегли по ръждясалите релси. Тракането на колелата постепенно затихна и се изгуби. Мъжът, жената и момчето също се изгубиха в далечината сред хълмовете.

Релсите продължиха да трептят едва-едва още минута — две и престанаха. Отрони се люспица ръжда. Клюмна цвете.

Морето бушуваше.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.